Dnro 001/81/2017

Ilveskivi, Savinko, Penttinen 18.9.2017

Eduskunta
Työelämä- ja tasa-arvovaliokunta
TyV@eduskunta.fi

Asiantutijakuuleminen tiistaina 19.9.2017 klo 12.15

E 59/2016 vp Valtioneuvoston selvitys: Komission tiedonanto Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarista; jatkokirjelmät EJ 13/2017 vp ja EJ 14/2017 vp

E 29/2017 vp Valtioneuvoston selvitys: EU27-päämiesten tulevaisuuspohdinnan ja Rooman julistuksen seuranta

E 33/2017 vp Valtioneuvoston selvitys: EU ja globalisaatio; komission keskustelupaperi "Globalisaation hallitseminen 2025"

Akava tukee komission aloitetta sosiaalisesta pilarista ja että se vahvistetaan neuvoston, komission ja Euroopan parlamentin päätöksellä. Sisämarkkinat ja vapaa liikkuvuus tarvitsevat yhteisiä pelisääntöjä ja vähimmäistasoja. Tästä syystä sosiaalinen pilari ei voi olla pelkkä periaatejulistus. Akava tukeekin pilariin liitettyjä käytännön aloitteita (sosiaaliturva, työelämän tasapaino, työsuhteen ehtojen näyttödirektiivin uusiminen). Lisäksi Akava toivoo, että myöhemmässä vaiheessa työaikadirektiiviä koskeneen tiedonannon periaatteet vahvistetaan erilisillä toimeenpanodirektiivillä.

Akava suhtautuu valtioneuvoston kantaa avoimemmin pilarin periaatejulistuksen toimeenpanon ”jättämiseen yksinomaan jäsenvaltioille ja olemassa oleviin EU-instrumentteihin, kuten Euroopan sosiaalirahastoon”. EU:lla on merkittävästi lainsäädännöllistä toimivaltaa työelämän, työsuojelun ja tasa-arvon asioihin ja sitä tulee tarvittaessa käyttää.

Akava ei sen sijaan suhtaudu myönteisesti ajatukseen liittää pilaripäätökseen (neuvoston, Euroopan parlamentin, komission yhteislinjaus Göteborgin 17.11.2017 huippukokousta varten) lausumaa ”ei saa johtaa mihinkään kustannuksiin” (tai muuta vastaavaa ajatusta). Kustannuksien ja hyötyjen punninta on normaalia toimintaa lakihankkeiden yhteydessä myös EU-tasolla eikä yhtä unionin toiminta-alaa pidä sitoa etukäteen tällaisilla lausumilla, vaikka se muodollisesti koskisin vain yleistä pilaripäätöstä.

Yhtäläiset mahdollisuudet ja pääsy työmarkkinoille

Sukupuolten yhtäläisten mahdollisuuksien vahvistaminen työelämässä ja erityisesti naisten työllisyysasteen nostaminen ovat ensisijaisia tavoitteita niin EU:ssa kuin Suomessa. Liitännäisaloitteista komission esitys direktiiviksi työ- ja yksityiselämän tasapainottamiseksi on oikeansuuntainen ja eteenpäin katsova. Tarkasteltaessa komission esitystä suomalaisen työelämän tasa-arvon kannalta Akava haluaa painottaa perhevapaajärjestelmän kokonaisvaltaisen kehittämisen, hoitovastuun jakamisen sekä joustavamman työn ja yksityiselämän painoarvoa ja tärkeyttä. Direktiiviehdotuksen 6 artiklan mukainen ns. omaishoitovapaa on aloitteena kannatettava, mutta vaatii laajempaa pohdintaa ja selvitystä. Omaishoito on lisääntynyt ja lisääntyy, ja tulee vaatimaan yhä useammalta työntekijältä ja työnantajalta uudenlaista työn ja perhe-elämän yhteensovittamista ja sitä ohjaavaa säätelyä. Vaarana on, että omaishoitovapaa lisää naisten hoitotaakkaa ja tätä kautta kasvattaa entisestään sukupuolten välistä eroa työelämässä niin kokoaikatyön määrän, palkan, uralla etenemisen ja eläkkeiden suuruuden suhteen

Direktiiviehdotuksen 11 ja 12 artiklan mukaisten syrjimättömyyden ja irtisanomissuojan sekä todistustaakan osalta Akava pitää tärkeänä, että työntekijöiden nykyistä suojaa laajennettaisiin suojelemaan kaikkia tasapaino-direktiiviehdotuksen osa-alueita, niin isyysvapaan, vanhempainvapaan, omaishoitovapaan ja joustavia työjärjestelyjä käyttävien työntekijöiden osalta. Akava painottaa erityisesti syrjimättömyyden ja irtisanomissuojan sekä todistustaakan osalta suojan tärkeyttä paitsi erilaisten vapaiden aikana, niin suojan vahvistamista töihin palattaessa työsuhteen säilyttämisen osalta sekä työnteon ehtojen osalta

Oikeudenmukaiset työolot

Akava pitää tärkeänä, että Euroopan unionin työsuojelulainsäädäntöä kehitetään edelleen. Nyt aloitettu työsuojelulainsäädännön modernisaatio ei saa johtaa suojan heikennyksiin. Lisäksi Akava painottaa tarvetta saattaa yli kymmenen vuotta käynnissä olleen ergonomiadirektiivin valmistelun loppuunsaattamiseksi. Myös työn psykososiaalisen kuormituksen hallinnan sääntelyksi tarvitaan työsuojelun puitedirektiiviä täsmällisempää sääntelyä. Työsuojelun yhtäläisen minimitason saavuttaminen tulee olla tavoitteena koko unionin alueella. Näin turvataan yhtäältä työntekijöiden terveyttä ja työkykyä ja toisaalta vältetään epätervettä yritysten kilpailua jäsenvaltioiden välillä.

Ilveskivi, Savinko, Penttinen 18.9.2017

Sosiaalinen suojelu ja sosiaalinen osallisuus

Akava kannattaa valtioneuvoston linjausta, jonka mukaan pilarissa esitettyjen tavoitteiden asettaminen ei edellytä jäsenmaiden palvelu- tai sosiaaliturvajärjestelmien harmonisointia. Jäsenvaltioiden ja EU:n väliseen toimivaltajakoon ei tule puuttua.

Akava ry:n puolesta

Paula Ilveskivi lakimies	Lotta Savinko vt. työelämäasioiden päällikkö	Markus Penttinen kansainvälisten asioiden päällikkö